

Jaarverslag 2022

Stichting Vrienden Stoomgemaal Halfweg

Algemeen

De Stichting Vrienden Stoomgemaal Halfweg heeft als doel het in stand houden van het Stoomgemaal te Halfweg als monument met een werkende stoombemalingsinstallatie alsmede het inrichten en exploiteren van een museum.

Het bestuur van de stichting is verantwoordelijk voor de activiteiten, die vormgeven aan deze doelstelling. Het bestuur vergadert ongeveer acht keer per jaar. Het bestuur bestond in 2022 uit: Paul te Beest, voorzitter, Mary de Haan-Knijn, penningmeester, Bart Huisman, secretaris, Peter Capelle, Gertjan van den Boogaard, Gé Nibbering, Ruud Wever en Raymond van Haeften, leden. Laatstgenoemde is in het verslagjaar tot het bestuur toegetreden. Raymond heeft vakmatig ervaring met en kennis van sponsorwerving. Ook is hij als ex-wethouder vertrouwd met de wereld van het openbaar bestuur. Hij is in het bijzonder belast met het aantrekken van sponsors.

Het bestuur heeft op 4 oktober het Handboek voor goed bestuur vastgesteld. Voor een groot deel worden hiermee bestaande procedures en regels vastgelegd. De vastlegging van oude en nieuwe regels fungeert als referentiekader voor de bestuurders bij hun dagelijks functioneren.

De dagelijks activiteiten worden verricht door de vrijwilligers. Zij hebben hun activiteiten onderverdeeld aan de hand van functies op het gebied van receptie/educatie/rondleiding/techniek en stoken.

De vaste activiteiten zijn de openstellingen voor publiek tijdens stoomdagen. In de periode van april tot en met november zijn we één keer een weekend, bij voorkeur het eerste weekend, van de maand open. In de maanden december en januari zijn we, zonder stoom, op verzoek open voor recepties en bijeenkomsten. Daarnaast zijn er losse activiteiten, al dan niet met stoom. Het betreft:

- Ontvangst met rondleiding en informatie voor leerlingen van het basisonderwijs in de gemeente;
- Ontvangst met rondleiding en informatie voor leerlingen van het beroepsonderwijs;
- Faciliteren van incidentele stages van leerlingen beroepsonderwijs;
- Deelname Open Monumentendagen;
- Deelname Molen en Gemalendagen;
- Ontvangst van groepen in het kader van losse verhuur;
- Deelname aan de Dag van het kind;
- Deelname aan NLBurendag;
- Deelname aan NLDoet.

De opening van het seizoen vindt gewoonlijk begin april plaats, waarbij aan het stoomgemaal gerelateerde relaties en donateurs worden uitgenodigd. Dit jaar was het op 8 april door burgemeester, Schuurmans van de gemeente Haarlemmermeer. Vervolgens konden één weekend in de maand de stoomdagen tot en met november plaatsvinden.

Gebouw

Er is een plan gemaakt voor reparatie/vervanging van ramen voor € 3.300,00 ten laste van subsidie groot onderhoud van de Rijksdienst Cultureel Erfgoed.

Overbouw BV heeft in opdracht van het bestuur een reparatie verricht aan het metselwerk en stenen in de oven. Hiermee was een bedrag gemoeid van € 7.500,00.

Groot onderhoud

Het machinegebouw vertoont verzakkingen en is aan groot onderhoud toe. Daarom is aan een tweetal deskundige architectenbureaus offerte gevraagd voor het maken van een plan voor groot onderhoud. De opdracht is verstrekt aan Tak architecten te Delft. Zij hebben een plan opgesteld, dat is ingediend voor subsidie bij het Rijk (Cultureel Erfgoed). De subsidiabele kosten van de renovatie zijn geraamd op € 360.000,00. Het Rijk heeft op 30 augustus 2021 een bijdrage toegekend van € 116.768,00. Vervolgens heeft het bestuur met de provincie ambtelijk gesproken over een bijdrage van die kant. Er is een percentage van 40% genoemd door de provincie.

Namens onze stichting heeft Tak architecten op 27 juni een aanvraag bij de provincie ingediend op grond van de Uitvoeringsregeling subsidie restauratie rijksmonumenten Noord-Holland. De subsidie ad € 147.957,00 is afgewezen wegens het systeem van rangschikking van aanvragen. Onze aanvraag is lager gerangschikt dan andere. Vervolgens is het subsidieplafond bereikt door het verstrekken van subsidie aan hoger gerangschikte projecten.

In afwachting van het toekennen van subsidie door de provincie is al vast een bouwteam gevormd. Als extern adviseur neemt Jannes Vos deel. Hij is deskundig op het gebied van projectontwikkeling. Als voorzitter treedt onze voorzitter Paul te Beest op, Bart Huisman is secretaris en leden zijn Gertjan van den Boogaard en Peter Capelle. Tak architecten kan op ad hoc basis deelnemen.

Openstelling museum

Het Hoogheemraadschap Rijnland heeft diverse objecten beschikbaar gesteld aan ons museum. De objecten hebben een museale waarde en zijn afkomstig van het Rijnland huis te Spaarndam. Op 1 oktober is een overeenkomst voor het beheer ondertekend door de dijkgraaf en onze voorzitter. Eén van de vrijwilligers – Frans de Haan – is door het bestuur aangesteld als beheerder/coördinator.

Laatstgenoemde heeft ons bestuur ook een bericht gestuurd met een aantal tips voor het toekomstbestendig maken van ons museum. Op 19 april is dit bericht besproken in het bestuur. Vervolgens is een werkgroep Toekomst Stoomgemaal ingesteld met negen leden. Het eindrapport van de werkgroep is op 4 oktober in het bestuur besproken in aanwezigheid van Frans de Haan, die als voorzitter van de werkgroep daarvoor was uitgenodigd.

Onderwerp van interne studie is geweest de mogelijkheden van besparing op het kolengebruik. Allereerst is dit een aanzienlijke kostenpost, mede ten gevolge van de stijging van de prijzen van de kolen. Voorts is besparing op kolen gewenst uit een oogpunt van milieuhygiëne. Dit onderwerp is eveneens op 4 oktober aan de orde geweest.

Het bestuur heeft het volgende besloten:

- Het aantal stoomdagen/-weekeinden blijft voorshands gehandhaafd. Het bestuur is zich bewust van de aantrekkingskracht die het stoomgemaal juist tijdens de stoomdagen voor het publiek heeft. Daarom is het streven om hierop niet te bezuinigen ondanks de hoge kosten;
- Onderzoek naar besparing op de kolen wordt voortgezet;
- Fondswerving intensiveren. Hierboven is al melding gemaakt van de speciale opdracht van ons nieuwe bestuurslid op dit punt;
- Samenwerking met de Cruquius waar mogelijk intensiveren;
- In de Kerstperiode ook openstelling van het stoomgemaal voor speciale boekingen en met inschakeling van B & D partners/Eventpark Amsterdam;
- Na 10 december (eindejaarsbijeenkomst vrijwilligers met presentatie rapport door Frans de Haan) zal het bestuur besluiten welke aanbevelingen van het rapport worden opgenomen in de op te stellen korte en lange termijn visie (hierover is in het bestuur op 18 januari 2023 gesproken).

In november heeft het bestuur besloten cadeaubonnen te koop aan te bieden in de vorm van toegangkaart voor het stoomgemaal.

Subsidies en donaties

Het Hoogheemraadschap Rijnland doneerde opnieuw een bedrag van € 10.000,00. Voorts heeft de Rotary Amsterdam-Halfweg een extra gift van € 1.000,00 gedoneerd. De opbrengst van RaboClubSupport bedroeg dit verslagjaar € 1.759,00.

Samenwerking

In samenwerking met Museum de Cruquius wordt een combikaart uitgegeven voor bezoek aan beide musea in één weekend.

Het bestuur is vertegenwoordigd in het Museum Platform Haarlemmermeer en levert een bijdrage aan het Erfgoed Journaal Haarlemmermeer.

Met Event Park Amsterdam is een overeenkomst gesloten. Deze heeft nog niet tot extra bezoekers geleid. Ook met B & D partners (Brasserie Het gemaal) is een overeenkomst gesloten.

De stichting heeft zich aangesloten bij de Nationale Monumentenorganisatie. Doel is een efficiënt beheer en behoud van monumenten.

Scholen

In februari/ maart hebben vier groepen met in totaal 100 leerlingen van een basisschool uit Heemstede een bezoek gebracht aan het stoomgemaal.

15 MBO-studenten hebben in het stoomgemaal opdrachten ontvangen van de schoolleiding. In maart hebben zij een eindverslag gemaakt.

Ook Hbo-studenten hebben een afstudeeropdracht gemaakt die verband houdt met het stoomgemaal. De aanbevelingen waren van goede kwaliteit en zijn besproken in de vergadering van het bestuur in augustus. Het betrof onder meer het aanwijzen van een coördinator voor de werving van vrijwilligers en het betrekken van het UWV en de vrijwilligerscentrales daarbij. Ook leverden zij nuttige procesbeschrijvingen.

In april hebben zo'n 25 leerlingen van een mbo-school uit Hoofddorp de opdracht gekregen om een circulair en energieneutraal bezoekerscentrum te bedenken en een maquette daarvan te maken. Na een eerste kennismaking met het gemaal, presenteerde de leerlingen medio juni de maquettes onder toezien oog van ouders en grootouders. De jury, bestaande uit een bestuurslid en twee vrijwilligers, koos het winnende ontwerp.

Ten behoeve van de scholen verschijnt ieder jaar de Erfgoedbrochure.

Hieruit kunnen scholen voor primair onderwijs in en rondom Haarlemmermeer een keuze maken om met klassen deel te nemen aan culturele activiteiten. Het stoomgemaal heeft een lespakket voor de groepen 7 en 8 onder het motto: 'Stoomgemaal Halfweg, een stomende ervaring'. Het stoomgemaal stond prominent op de cover van het full colour magazine.

PR en communicatie

Social Media is een belangrijk communicatiemiddel. Het Stoomgemaal beschikt over een website en is zichtbaar op een eigen Facebookpagina en LinkedIn en daarnaast ook op www.inzwanenburghalfweg.nl en op een aantal andere websites, zoals die van Event Park Amsterdam en Het Nationaal Monumentenportaal, Kunst en Cultuur op School (KCOS) en toeristische website van de gemeente Haarlemmermeer.

De nieuwspagina van de website wordt regelmatig verversd en de Facebookpagina van het Stoomgemaal heeft inmiddels een aantal 'volgers'. Ten behoeve van de vrijwilligers wordt na iedere bestuursvergadering een nieuwsbrief uitgegeven. In het verslagjaar zijn negen nieuwsbrieven verschenen. Facebook, LinkedIn, website en nieuwsbrief worden actief onderhouden door twee leden van het bestuur.

In januari verscheen de eerste editie van het Erfgoedjournaal Haarlemmermeer. Dit is een tweemaandelijks videojournaal met informatie en nieuwtjes over erfgoedgoedinstellingen. Het wordt geproduceerd door MeerDoc een partner van MeerRadio. In de eerste aflevering is aandacht besteed aan het stoomgemaal en werd Cees Vernooij in het zonnetje gezet als vrijwilliger van de maand. In een van de volgende edities werd aandacht besteed smid André Eelman. In 2022 verschenen zes edities.

Vrijwilligers

Sinds 25 januari beschikt het stoomgemaal weer over een vrijwilliger met de functie van beheerder. Het is Gosse Kerkhof, die na een werkzaam leven voor tijdschriften en bij stichting Tolkencentrum, Openbare Bibliotheken en het Eye Filminstituut via de vrijwilligerscentrale Amsterdam bij onze stichting is gekomen.

Aan de opleiding voor BHV (Bedrijfshulpverlening) hebben 12 vrijwilligers deelgenomen. De opleiding bestond uit EHBO-hulp, reanimatie, AED, brandbestrijding en ontruimingsprocedures. Alle deelnemers ontvingen een BHV-certificaat.

Wim van der Meij is in de loop van het 2022 gestopt. Elise Nibbering is in december gestopt als vrijwilliger, maar is nog beschikbaar als oproepkracht voor events.

Er hebben zich ook nieuwe vrijwilligers gemeld. Daisy Beelen: zij neemt o.a. deel aan de werkgroep activiteiten voor kinderen. Gerrie Padberg: hij heeft een technische achtergrond en is inzetbaar bij de balie en voor klussen. Ronald Steffens heeft ook technische kennis en is inzetbaar voor kleine klussen. Nel Jansen heeft zich gemeld als oproepkracht.

Activiteiten

Op 12 maart is meegedaan aan NL DOET. Onder het motto 'Kom stoom afblazen in Stoomgemaal Halfweg' kwamen vijf vrijwilligers, waaronder Wethouder Marja Ruigrok een dagje helpen met schilderen.

Op de Dag van het kind op 4 juni waren er bijzondere activiteiten voor kinderen, zoals voorlezen en spelletjes.

De jaarlijkse Vrijwilligers dag van de Nederlandse Gemalenstichting was op 10 juni. Tijdens deze dag werden onder andere de Liudgerkerk in Oldehove en het gemaal De Waterwolf in Lauwerzijl bezocht. Enkele vrijwilligers van het stoomgemaal waren hierbij aanwezig.

Op 3 juli was er een bezoek van een antieke stoomauto. Deze trok veel aandacht, zowel van bezoekers als van de pers: het Haarlems Dagblad besteedde er aandacht aan.

Enkele vrijwilligers hebben deelgenomen aan het Old Timers Festival in Sassenheim in augustus. Ook daar was het doel het vestigen van de aandacht van het publiek op stoomgemaal Halfweg.

Ook was het stoomgemaal vertegenwoordigd op het Old Timers Festival in Santpoort in september. Enkele vrijwilligers waren aanwezig en gaven voorlichting aan de hand van in een kraam aanwezig materiaal.

De Open Monumentendagen waren op 10 en 11 september. Tijdens dit weekend was het gemaal onder stoom

Op 25 september heeft het stoomgemaal deelgenomen aan de NL Burendag. Het thema was: "Een kijkje achter de schermen bij de burens". Het Oranjefonds had € 350,- beschikbaar gesteld. De burens waren via flyers uitgenodigd, maar helaas was er weinig interesse.

Op 6 oktober hebben enkele vrijwilligers deelgenomen aan het project Beursvloer Haarlemmermeer. De beursvloer is een jaarlijks evenement waarop bedrijven en maatschappelijke instellingen met elkaar in contact komen door middel van speeddating. Deelnemers kunnen hun ervaring en kennis aanbieden en gebruik maken van die van anderen.

Het bestuur heeft besloten het 100-jarig bestaan van de stoommachine in 2023 te vieren. Aan de Stichting Voor de Buurt in Zwanenburg is een bijdrage gevraagd (die is toegekend ad € 5.500,00).

De eindejaarbijeenkomst voor de vrijwilligers vond plaats op 10 december. De voorzitter van de werkgroep Toekomst Stoomgemaal Halfweg hield een presentatie over het eindrapport van de werkgroep en gaf een toelichting op de aanbevelingen. Daarna was er gelegenheid tot het stellen van vragen. Nadat alle vragen beantwoord waren was er, een inmiddels traditioneel, stampot buffet verzorgd door huiscateraar Ralph Timmers.

Halfweg, 30 mei 2023.

Bestuur Stichting Vrienden Stoomgemaal Halfweg